

Afschaffing provincies: steun uit onverwachte hoek

Nieuws dinsdag 3 september 2024

ACOD LRB heeft zich altijd gekant tegen de afslanking van de provincies en al zeker tegen een afschaffing ervan. Wat nu?

De publicatie van het decreet van 18 november 2016 'houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies' in het Belgisch Staatsblad betekende simpelweg de afschaffing van de zogeheten persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies. De bevoegdheden over sport, jeugd, cultuur en welzijn werden rommelig overgedragen naar ofwel Vlaanderen, ofwel de lokale besturen. De overdracht van het personeel verliep evenmin rimpelloos. Vanuit het aanvankelijke 'behoud van rechten' zagen we na verloop van tijd toch dat de regering en de administraties zich niet altijd aan de afspraken hebben gehouden, zeker niet ten aanzien van de contractuele personeelsleden.

Verzet van ACOD LRB

Ons verzet sloeg niet alleen op het gegeven dat personeelsleden simpelweg werden rondgeslingerd naar andere bestuursniveaus, maar ook op het belang van de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies. We verwoordden het toen op deze manier: "We vinden dat de provincie als intermediair niveau zeker ook een meerwaarde kan bieden op het vlak van persoonsgebonden bevoegdheden. Deze beleidsdomeinen stoppen immers ook niet aan de grenzen van de gemeente en hebben nood aan een niveau tussen het gemeentelijke en het Vlaamse. De provincie heeft immers het voordeel dat zij voldoende dicht bij de burgers bovenlokale beslissingen neemt. Het verlies van de persoonsgebonden bevoegdheden zal trouwens zware gevolgen hebben voor de werking van het verenigingsleven in de regio's. De provincies dragen immers mee de zorg voor de goede organisatie van tal van activiteiten (onder meer door subsidiëring van non-profitorganisaties). Vooral organisaties die verschillende gemeenten overstijgen, maar tegelijkertijd te klein zijn om van een Vlaamse dekking te spreken, maken zich terecht zorgen."

Regeringsonderhandelingen

Tijdens de huidige regeringsonderhandelingen worden zoals naar gewoonte verschillende ballonnetjes opgelaten en gelekt in de pers. Maar er is wel één zekerheid, namelijk dat de afschaffing van de provincies van bij de start van de onderhandelingen op tafel ligt. Het is al jaren een dwingende eis van N-VA en Open VLD. De teloorloging van Open VLD heeft de discussie gelukkig terug heropend. En Vooruit had de afschaffing van de provincies niet opgenomen in het partijprogramma voor de Vlaamse verkiezingen van 9 juni. Met dank aan Vooruit Limburg en het sterke werk van onder andere Ludwig Vandenhove. De Vooruit-onderhandelaars zullen hopelijk rekening houden met hun achterban en de meerwaarde van de provincies op tafel leggen.

Onverwachte bondgenoot

Op de valreep lieten ook de werkgeversorganisaties Voka en Unizo weten voorstander te zijn van het behoud van het provinciale bestuursniveau. Zij bekijken het weliswaar voornamelijk vanuit economische hoek: “Net omdat de provincie overkoepelend werkt, is ze zo belangrijk. Ze kan ondernemers de ruimte geven om hun ding te doen. Ze kan over de bevoegdheden van de gemeente heen gaan. Zo zou de provincie bijvoorbeeld snel socio-economische projecten kunnen opstarten en ervoor zorgen dat er een schaalvoordeel is voor de ondernemers binnen de provincie.”

Maar Voka en Unizo stellen nog voordelen van het provinciale niveau vast: “Ook in het kader van grote uitdagingen zoals de energietransitie en duurzaamheid speelt de provincie een rol voor ondernemers. Provincies kunnen beslissingen nemen die beter aansluiten bij de specifieke behoeften en kenmerken van de regio, daarom is het belangrijk dat ze blijven bestaan.”

ACOD LRB is tevreden dat de provincie eindelijk erkend wordt voor de grote meerwaarde die ze kan bieden op het vlak van de grondgebonden bevoegdheden. Het negatieve verhaal van het verlies van de persoonsgebonden bevoegdheden moet in geen geval herhaald worden.

Verzet loont

Ons jarenlange verzet tegen de ontmanteling van de provinciale bevoegdheden heeft dan toch vruchten afgeleverd. Weliswaar te laat om de persoonsgebonden bevoegdheden bij de provincies te behouden, maar hopelijk op tijd om alleszins de grondgebonden bevoegdheden in hun waarde te laten. Het zou trouwens ook getuigen van het nodige respect voor alle personeelsleden uit de provincies en voor al het werk dat ze steeds hebben verricht voor de goede werking van de provincies.

ACOD LRB blijft alleszins een trouwe partner als het gaat over het behoud van het provinciale bestuursniveau.

Gert Vlasselaer